

Laia Viñas: «He escrit sobre els temes que m'agrada llegir en un llibre»

L'Altra Editorial publica 'Les closques', l'òpera prima de Laia Viñas, guanyadora del Premi Documenta

L'autora de 'Les closques', Laia Viñas, a la llibreria La Romàntica d'Ampostà. | Roser Regolf

Històries familiars, un passat al Delta de l'Ebre, un futur que es comença a construir al costat d'una filla... 'Les closques' (L'Altra Editorial) és l'òpera prima de Laia Viñas Abadie (Xerta, 1997), una novel·la que, juntament amb 'Els desperfectes', d'Irene Pujadas, ha estat guardonada amb el Premi Documenta 2020. Des del 10 de març, a totes les llibreries.

- De 'Les closques', el jurat va destacar-ne "la maduresa literària i la complexitat narrativa". Com comença a gestar-se la història?

Fa uns dos anys i mig, quan feia segon de carrera, se'm va acudir aquesta idea de retrobament entre un pare i una filla i, a partir d'aquí, ja va començar a prendre una mica de forma. Vaig pensar a situar la infantesa de l'Arnau al Delta de l'Ebre, perquè és un indret que em crida molt l'atenció, però on vaig voler posar més el focus va ser en ubicar cronològicament part de l'obra en els anys 50 i 60, un moment molt dur per viure en aquesta zona i amb unes condicions de treball i de vida complicades.

- És una història cuinada a foc lent...

Sí, ha estat cosa de dos anys i mig. Sobretot perquè al principi no sabia ben bé que volia fer-ne d'això i hi havia períodes que ni tocava el que ja tenia escrit, però fa uns mesos em vaig posar més

---

seriosament i la darrera part la vaig acabar en un mes, cap a l'octubre passat. El confinament també va ser clau, perquè vaig tenir temps d'ordenar-ho tot.

- Dediques el llibre als teus pares i tota la trama gira al voltant, justament, de les relacions familiars. Què et porta a explorar aquests camps?

M'interessen molt les relacions familiars. Jo no sé com és una relació entre un pare i una filla que fa anys que no es veuen, perquè no ho he passat, però com a lectora sí que m'interessen aquests vincles entre mares i filles o pares i fills, perquè tenim les relacions que tenim i perquè som com som. I al final he escrit sobre els temes que m'agrada llegir en un llibre.

- I al voltant de l'Arnau hi ha també tot un entramat de personatges que donen vida a la història...

L'Arnau és una mica l'excusa per anar trobant un seguit de gent molt interessant. Sobretot algunes dones amb un paper en el món del matrimoni o la maternitat molt interessant. Hi ha personatges secundaris que m'ho he passat molt bé escrivint-los, alguns fins i tot més que el mateix protagonista.

- Parlant d'aquestes dones que es surten una mica de l'estereotip d'aquells temps, com surten aquests temes durant el procés creatiu?

Tot el llibre va sortint sol, la veritat és que cap dels temes són molt premeditats. Quan a la maternitat, l'altre dia a la Documenta ens van fer la mateixa pregunta a mi i a la Irene Pujadas i vam arribar a la mateixa conclusió: pel simple fet de ser dona, la maternitat és una cosa que d'alguna manera sempre està present a la nostra vida. Llavors jo he descrit personatges femenins que tenen una relació amb la maternitat que no és la que possiblement era habitual als anys 50 i 60, per això ha sigut molt interessant escriure-ho. És la maternitat vista des de dins, una realitat que no es veu habitualment.

- Canviant una mica de rumb, tot i que tu vius a gairebé 40 quilòmetres del Delta, els paisatges deltaics formen una part important del llibre. Què és el que t'inspira d'aquesta zona?

Crec que tota la gent que som de per aquí baix ens sentim bastant identificats amb el Delta de l'Ebre. Personalment hi he baixat molt i el tema de la regressió és un aspecte que em preocupa moltíssim, però al llibre m'interessava explorar com era viure-hi als anys 50 i explicar com n'era de diferent la vida respecte a ara, bonica pel paisatge però també d'unes condicions de vida extremes.

- Com et documentes per fer aquest retrat costumista.

He buscat informació, sobretot de coses molt quotidianes. Hi ha, per exemple, un passatge on parlo de la sembra de l'arròs pel qual em vaig haver d'informar i m'he documentat també sobre la Batalla de l'Ebre, però he intentat que al llibre no es notés gaire que havia fet recerca.

- De Barcelona també ens passeges per alguns dels carrers. És aquest moment d'estar entre l'Ebre i la ciutat el que et porta a escriure una història a cavall entre ambdós paisatges?

Segurament. Quan jo estudiava a Barcelona vaig viure a Gràcia, que és molt prop d'on viu l'Arnau, i el Delta és un punt on tots els ebrencs ens sentim identificats. Evidentment no hi ha autoficció, tot és inventat, però els llocs sí que tenen certa importància.

- Per als qui encara no l'han llegit, com els explicaries quin significat tenen "Les closques"?

Les closques són diversos elements físics, perquè apareixen closques a la novel·la, però és també la simbologia d'aquest viatge que fa l'Arnau.

- Sabem que tens una bona lectora. Quins són els teus referents?

Suposo que estan ben clars i són fàcils de reconèixer en la novel·la. Les principals són Mercè Rodoreda i Montserrat Roig, així com altres autores que exploren aquests temes que a mi m'agraden més. Són les autores que em van descobrir aquesta literatura més costumista, de

relacions més quotidianes i familiars, més difícils de trobar en altres històries juvenils o infantils.

- Lleixes també autors o autors ebrençs?

L'últim que vaig llegir va ser 'Gina' de Maria Climent, que em va agradar moltíssim i em va servir molt per no tenir complexos quant al dialecte ebrenç. Perquè tot i que 'Les closques' no està escrita totalment en aquest dialecte, sí que apareix en els diàlegs entre la gent del Delta.

- Et sents còmoda escrivint en ebrenç?

Em va sorprendre molt quan ho vaig veure escrit, però havent llegit 'Gina' abans em va donar molta confiança.

- L'obra ha sortit aquesta setmana. Estàs nerviosa per com serà l'acollida dels lectors?

Crec que ara ja està fora i el que passi no és cosa meva, no puc fer res més. Per tant intento prendre-m'ho amb molta calma. Sí que tinc ganes que comencin a arribar-me opinions i veure alguna crítica constructiva per aprendre alguna cosa de tot això.

- Sabem que és molt aviat, però després de guanyar el Premi Documenta sents algun tipus de pressió per seguir escrivint?

Ho estic vivint com una cosa que passa ara i que no sé si tornarà a passar. De moment no estic escrivint res i estic gaudint molt d'això, que ha estat tot bastant intens, ja que ha passat molt poc temps de quan em van dir que havia guanyat a ara. I crec que si en algun moment tinc ganes de posar-me a escriure i donar-li una sortida, ja veuré que faig.